

Makroekonomik Görünüm – Mart 2024

Dünya: Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası ve Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü (OECD) gibi uluslararası kuruluşların 2023 ve 2024 yıllarına ait en güncel ve bir önceki küresel büyüme öngörülerine aşağıda yer verilmiştir:

Kurum	Kaynak	2024		2025	
		(Güncel)	(Önceki)	(Güncel)	(Önceki)
IMF	Ocak 2024 Küresel Ekonomik Görünüm Raporu (önceki: Ekim 2023)	%3,1↑	%2,9	%3,2↔	%3,2
Dünya Bankası	Ocak 2024 Küresel Ekonomik Beklentiler Raporu (önceki: Haziran 2023)	%2,4↔	%2,4	%2,7↓	%3,0
OECD	Şubat 2024 Ara Dönem Raporu (önceki: Kasım 2023)	%2,9↔	%2,7	%3,0↔	%3,0

IMF tarafından 2023 yılı Ekim ayında yayımlanan "Küresel Ekonomik Görünüm Raporu"nda, Covid-19 salgını ve Rusya-Ukrayna savaşının yarattığı şokların ardından yaşanan küresel toparlanmanın yavaş ve düzensiz olmayı sürdürdüğü vurgulanmıştır. Uygulanan sıkı para politikasının ekonomik faaliyeti yavaşlatması sonucu büyüme tahminleri aşağı yönlü gerçekleşmektedir. Öte yandan, parasal daralma ve düşen meta fiyatlarına uyumlu olarak düşüş trendine giren küresel enflasyon hala dirençli seyretmekte, hedeflere 2025 yılına kadar ulaşılması beklenmemektedir. Enflasyon beklentilerinin hedef seviyelere çıpılanması için sıkı para politikasının ve iletişiminin aynı şekilde sürdürüleceği, yılın başındaki ekonomik dayanıklılığa ve enflasyonun düşürülmesinde kaydedilen ilerlemeye rağmen, rahatlamak için erken olduğu belirtilmektedir.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, kısa vadeli büyüme beklentilerinin iyileşmesi nedeniyle 2024 yılı için büyüme tahminini 0,3 puan artırılarak %2,4'e yükselttiğini, 2025 yılı için ise %2,5 büyüme beklentisinin korunduğunu açıklamıştır.

ABD Merkez Bankası FED, 2024 Ocak ayı toplantısında politika faizini beklentiye paralel olarak değiştirmeyerek %5,25-5,50 aralığında tutmuştur. Faizler böylece 4. toplantıda da değiştirilmeyerek 22 yılın zirvesinde kalmıştır.

ABD Ticaret Bakanlığı, Ekim-Aralık dönemine ait Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) verisine ilişkin açıklanan üçüncü tahminlere göre, ABD'de GSYH, bu yılın son çeyreğinde yıllıklandırılmış olarak %3,3 artmıştır.

Avrupa Birliği Komisyonu'nun yayımladığı 2023 Sonbahar Ekonomik Beklentiler Raporu'nda AB ekonomisinin AB ekonomisinin 2023'te %0,5, 2024'te %0,9, 2025'te %1,7, Euro Bölgesi ekonomisinin ise 2023'te %0,5 ve 2024'te %0,8, 2025'te 1,5 büyüyeceği öngörülmüştür. Enflasyonun geçen yıl AB'de %6,3, Euro Bölgesi'nde %5,4 olduğu belirtilen raporda, bu yıl enflasyonun AB'de %3, Euro Bölgesi'nde %2,7'ye gerileyeceği, 2025'te ise enflasyonun AB'de %2,5, Euro Bölgesinde %2,2 seviyesinde gerçekleşeceği öngörülmüştür.

Türkiye: Aşağıdaki tabloda, 2023 yılında %4,5 oranında büyüyen Türkiye ekonomisine ilişkin IMF, OECD ve Dünya Bankasının 2024-2025 yılları son resmi büyüme tahminlerini verilmektedir. Dünya Bankası, Küresel Ekonomik Beklentiler raporunda Türkiye için 2024 büyüme tahminini %3,1 ve 2025 için %3,9 olarak belirlemiştir. OECD Ekonomik Görünüm raporunda, Türkiye için 2024 yılı GSYH büyüme tahmini %2,9 ve 2025 yılı için %3,1 olarak belirlemiştir. IMF, Küresel Ekonomik Görünüm raporunda, Türkiye ekonomisinin bu yıl %3,1 ve 2025'te %3,2 büyüyeceğini tahmin etmiştir.

Kurum	Kaynak	2024		2025	
		(Güncel)	(Önceki)	(Güncel)	(Önceki)
IMF	Ocak 2024 Küresel Ekonomik Görünüm Raporu (önceki: Ekim 2023)	%3,1↓	%3,25	%3,2↔	%3,2
Dünya Bankası	Ocak 2024 Ekonomik Güncelleme Raporu (önceki: Haziran 2023)	%3,1↓	%4,3	%3,9	-
OECD	Şubat 2024 Ara Dönem Raporu (önceki: Kasım 2023)	%2,9↔	%2,9	%3,1↓	%3,2

Merkez Bankası, 2023 yılı Haziran ayındaki yönetim değişikliğinden sonra ise politika faizini 650 baz puan artırarak %15 seviyesine çıkartmıştır. Böylece Mart 2021'den bu yana ilk kez faiz artışına gidilmiştir. Ağustos ayında, Merkez Bankası, faizi üst üste üçüncü kez artırarak %25'e yükseltmiştir. Eylül, Ekim, Kasım aylarında ise Merkez Bankası, politika faizini 500'er baz puan, Aralık ayında ve 2024 yılı Ocak ayında ise 250'şer baz puan arttırarak %45'e yükseltmiştir. TCMB, şubat ayında beklentilere paralel faizi yüzde 45'te sabit tuttu.

2023 yılı dış finansman programı çerçevesinde Nisan ayında, 2,5 milyar dolar değerinde 2030 vadeli tahvil ihraç edilmiş olup tahvilin kupon oranı %9,3 olarak gerçekleşmiştir. Bu tahvil ihracıyla birlikte 2023 yılında uluslararası sermaye piyasalarından toplam 7,5 milyar ABD doları tutarında finansman sağlanmıştır.

Ticaret Bakanlığı tarafından üçer aylık dönemler halinde uygulanan Dış Ticaret Beklenti Anketi sonuçlarına göre, 2024 yılı 1. çeyrek İhracat Beklenti Endeksi bir önceki çeyreğe göre 9,1 puan azalarak 104,9 olmuştur. 2024 yılı 1. çeyrek İthalat Beklenti Endeksi, bir önceki çeyreğe göre 6,7 puan azalarak 114,6 olmuştur.

Dünya Bankası Türkiye Ülke Direktörü Humberto Lopez Türkiye'de devam eden 17 milyar dolarlık programa ek olarak, üç yıl içinde Dünya Bankası Yönetim Kurulu'na 18 milyar dolarlık yeni operasyonlar hazırlamayı ve sunmayı öngördüklerini belirtmiştir.

Rapor tarihimiz itibarıyla temel makro ekonomik gelişmeler aşağıdaki tabloda özetlenebilir:

Gösterge	Güncel Değer	Önceki Değer	Açıklama
Büyüme (TÜİK)	<u>2023-Q4</u> 4,5%	<u>2023-Q3</u> 5,9%	GSYH 2023 yılı dördüncü çeyrek ilk tahmini; zincirlenmiş hacim endeksi olarak, bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %4,5 artmıştır. GSYH'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde; 2023 yılında bir önceki yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; finans ve sigorta faaliyetleri toplam katma değeri %9,0, inşaat %7,8, hizmetler %6,4, diğer hizmet faaliyetleri %4,6, kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri %3,8, gayrimenkul faaliyetleri %2,7, bilgi ve iletişim faaliyetleri %1,3, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri %1,2 ve sanayi %0,8 artmıştır. Tarım sektörü ise %0,2 azalmıştır.
İşsizlik (TÜİK)	<u>2024/01</u> 9,1%	<u>2023/12</u> 8,8%	15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2024 yılı Ocak ayında bir önceki aya göre 85 bin kişi artarak 3 milyon 214 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,2 puan artarak %9,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. İstihdam edilenlerin sayısı İstihdam edilenlerin sayısı 2024 yılı Ocak ayında bir önceki aya göre 160 bin kişi artarak 32 milyon 222 bin kişi, istihdam oranı ise 0,2 puan artarak %49,0 olmuştur.
Enflasyon TÜFE ÜFE (TÜİK)	<u>2024/02</u> 67,07% 47,29%	<u>2024/01</u> 64,86% 44,20%	TÜFE Şubat ayında bir önceki aya göre %4,53, bir önceki yılın Aralık ayına göre %11,54, bir önceki yılın aynı ayına göre %67,07 ve on iki aylık ortalamalara göre %55,91 olarak gerçekleşmiştir. Yi-ÜFE Şubat ayında bir önceki aya göre %3,74 artış, bir önceki yılın Aralık ayına göre %8,03 artış, bir önceki yılın aynı ayına göre %47,29 artış ve on iki aylık ortalamalara göre %45,71 artış göstermiştir.
Sanayi Üretim Endeksi (TÜİK)	<u>2024/01</u> 1,1%	<u>2023/12</u> 1,6%	Ocak ayında sanayi üretim endeksi yıllık %1,1 artmıştır. Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2024 yılı Ocak ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %4,9, imalat sanayi sektörü endeksi %0,4 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %8,4 artmıştır.
Otomobil ve Hafif Ticari Araç Satışları (ODD)	<u>2024/02</u> 185.691	<u>2024/01</u> 79.701	Türkiye otomobil ve hafif ticari araç toplam pazarı, 2024 yılı Ocak-Şubat döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %40,6 oranında artarak 185.691 adet olarak gerçekleşmiştir. Otomobil satışları, 2024 yılı Ocak-Şubat döneminde geçen yıla göre %52,11 oranında artarak 146.318 adet, hafif ticari araç pazarı %9,8 artarak 39.373 adet olmuştur.
Konut Satışları (TÜİK)	<u>2024/02</u> 93.902	<u>2024/01</u> 80.308	Şubat ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %17,3 artarak 93 bin 902 olmuştur. Konut satışlarında İstanbul 16 bin 344 konut satışı ve %17,4 ile en yüksek paya sahip olmuştur.
Türkiye İmalat PMI (ISO-IHS Markit)	<u>2024/02</u> 50,2	<u>2024/01</u> 49,2	Ocak ayında 49,2 olarak gerçekleşen manşet PMI, Şubat'ta 50,2'ye yükselerek yeniden 50,0 eşik değerinin üzerine çıkmıştır. Son veri, faaliyet koşullarının ılımlı düzeyde de olsa son sekiz aydır ilk kez iyileştigiğine işaret etmiştir.
Euro Bölgesi İmalat PMI (IHS Markit)	<u>2024/02</u> 46,5	<u>2024/01</u> 46,6	IHS Markit'in açıkladığı Euro Bölgesi imalat satın alma yöneticileri endeksi (PMI) Şubat ayında, Ocak ayındaki 46,6 puandan, 46,5 puana düşmüştür.
Tüketici Güven Endeksi (TÜİK, TCMB)	<u>2024/02</u> 79,3	<u>2024/01</u> 80,4	Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi, Ocak ayında 80,4 iken Şubat ayında %1,3 oranında azalarak 79,3 olmuştur.

Gösterge	Güncel Değer	Önceki Değer	Açıklama
Bankacılık Sektörü NPL Rasyosu (BDDK)	<u>2024/01</u> 1,60%	<u>2023/12</u> 1,60%	Ocak 2024 döneminde Türk Bankacılık Sektörünün, aktif büyüklüğü 2023 yıl sonuna göre %1,5 artarak 23.886.855 milyon TL, krediler %2,2 artarak 11.937.749 milyon TL, menkul değerler %3,7 artarak 4.115.662 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bu dönemde kredilerin takibe dönüşüm oranı %1,60 olmuştur.
Bütçe Dengesi (Milyar TL) (Haz. Mal. Bak.)	<u>2024/01</u> -150,7	<u>2023/12</u> -32,2	2024 yılı Ocak ayında merkezi yönetim bütçe giderleri 768 milyar TL, bütçe gelirleri 617,2 milyar TL ve bütçe açığı 150,7 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 646,9 milyar TL ve faiz dışı açık ise 29,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.
Cari Denge (Mio USD) (TCMB)	<u>2024/01</u> -2.556	<u>2023/12</u> -2.091	Ocak ayında cari işlemler hesabı 2.556 milyon ABD doları açık kaydetmiştir. Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı ise 3.595 milyon ABD doları fazla vermiştir.